

مقررات و آیین‌نامه‌های دوره های آموزش دستیار تخصصی

- کلیات
- شرایط پذیرش دستیار
  - شرایط عمومی
  - شرایط اختصاصی
  - آزمون پذیرش دستیار
- دوره آموزشی
  - شرایط شروع دوره
  - شروع دوره
  - ترك تحصیل و انصراف
  - انتقال، جابجایی، تغییر رشته و میهمانی
  - آموزش دوره دستیار
  - مرخصیها
- امور رفاهی

کلیات

ماده ۱: تعریف دوره دستیار بالینی پزشکی
دوره دستیار رشته‌های تخصصی بالینی یکی از مقاطع تحصیلات عالی دانشگاهی (Academic) است، که متقاضیان واجد شرایط با داشتن مدرک دکترای پزشکی عمومی (M.D.)، پس از موفقیت در امتحان پذیرش دستیار و گذراندن دوره‌های آموزشی تئوری و عملی و قبولی در امتحانات لازمه (تکوینی و نهایی)، موفق به اخذ مدرک تخصصی در رشته مربوطه می‌گردند.

ماده ۲: تعریف دستیار
دستیار به فردي اطلاق می‌شود که با داشتن مدرک دکترای پزشکی عمومی و پذیرش در امتحان ورودی دستیار، جهت آموزشهای نظری و کسب مهارت‌های عملی در یکی از رشته‌های تخصصی پزشکی، طی مدت زمان مشخصی که برای آن دوره از طریق شورای آموزش پزشکی و تخصصی تصویب شده است، به امر تحصیل، آموزش، پژوهش و انجام فعالیتهای کارورزی تخصصی اشتغال می‌ورزد.

ماده ۳: هدف دوره دستیار:
تربیت پزشک متخصص و متعهد در رشته‌های مورد نیاز کشور جهت کسب مهارت‌های نظری و عملی، آموزش پزشکی، تعمیم و گسترش بهداشت در جامعه، امور درمانی و انجام فعالیتهای پژوهشی در راستای پیشبرد دانش پزشکی است.

شرایط پذیرش دستیار

الف- شرایط عمومی:

ماده ۴: شرایط لازم پذیرش دستیار در رشته‌های تخصصی بالینی بشرح زیر است:

(۴/۱) تأیید صلاحیت عمومی طبق ضوابط شورای عالی انقلاب فرهنگی.

٤/٢) داشتن مدرک یا گواهینامه فارغ‌التحصیلی در رشته دکتری پزشکی (M.D.) از دانشگاهها و مراکز مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

٤/٣) داشتن برگ پایان خدمت نظام وظیفه یا معافی جهت آقایان.

تبصره: کلمه معافی به مفهوم معافیت دائم آن می‌باشد و داوطلبین دارای معافیت موقت پزشکی و یا کفالت با مسؤولیت خود داوطلبین، می‌توانند در آزمون پذیرش دستیار شرکت نمایند. بدیهی است در صورت فراخواندن آنان به انجام خدمت نظام وظیفه، این وزارت هیچگونه تعهدی جهت ترخیص آنان به عهده نخواهد گرفت.

٤/٤) هر داوطلب می‌تواند حداکثر تا سن مجاز ورود به دوره دستیار (٤٠ سال تمام، تا پایان شهریورماه سال تحصیلی مربوطه) بدون محدودیت دفعات، در آزمون ورودی دستیار شرکت نماید.

تبصره ١: مدت زمان حضور داوطلبان رزمندگان در جبهه و مدت اسارت آزادگان، به حداکثر سن مجاز برای ورود به دوره دستیار تخصصی اضافه می‌شود.

تبصره ٢: کسانی که در سال های قبل به دلیل گزینش در بررسی صلاحیت عمومی مجاز به شروع و یا ادامه دوره شناخته نشده اند در صورت تأیید آنها بعد از ٤٠ سالگی، فقط برای یک بار می‌توانند در آزمون پذیرش دستیار شرکت نمایند.

٤/٥) نداشتن نقص عضو مؤثر حرفه‌ای بر حسب رشته. دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی موظف است با همکاری مراکز آموزش پزشکی نقص عضو مؤثر حرفه‌ای را بر اساس رشته‌های مختلف تنظیم و جهت اجرا به مراکز آموزشی ابلاغ نماید.

٤/٦) عدم اشتغال به تحصیل در یکی از رشته‌های تخصصی پزشکی، Ph.D. و یا نداشتن مدرک تخصصی پزشکی.

٤/٧) پذیرفته شدن در آزمون پذیرش دستیار.

* پذیرش اتباع غیرایرانی طبق آیین نامه پذیرش اتباع غیرایرانی در دوره های تخصصی، فوق تخصصی و فلوشیپ انجام می‌پذیرد.

ب - شرایط اختصاصی:

ماده ٥: شرایط استفاده از سهمیه رزمندگان و جهادگران
با توجه به قانون تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی، به میزان ٢٠% از کل ظرفیت پذیرش هر رشته در آزمون ورودی، به پذیرش دستیار از بین مشمولین قانون مزبور، به افرادی که ٨٠% نمره حد نصاب هر رشته محل را کسب نمایند، اختصاص می‌یابد.

ماده ٦: شرایط استفاده از سهمیه جانبازان و آزادگان
جانبازان با معلولیت ٧٠% و آزادگانی که در دوران دانشجویی حداقل دو سال سابقه اسارت داشته باشند، در صورت کسب ٨٠% نمره حد نصاب هر رشته محل همان رشته در امتحانات ورودی دستیار، مازاد بر ظرفیت (حداکثر به میزان ٢٠% از کل ظرفیت پذیرش هر رشته) پذیرفته می‌شوند.

ماده ۷: شرایط استفاده از سهمیه مناطق محروم

در اجرائی ماده ۱۴ قانون خدمت پزشکان و پیراپزشکان مصوب مجلس شورای اسلامی، هر سال حداکثر ۲۵٪ کل ظرفیت پذیرش دستیار در رشته‌های مورد نیاز مناطق محروم به عنوان سهمیه مناطق مذکور به افرادی که ۸۰٪ نمره حد نصاب هر رشته محل را کسب نمایند، اختصاص می‌یابد.

تبصره ۱: توزیع این ظرفیت در بین رشته محل‌های مختلف:

<< در رشته‌های بیماری‌های داخلی، جراحی عمومی و بیماری‌های قلب و عروق در صورتی که ظرفیت رشته - محل ۳ یا ۴ نفر باشد یک نفر، و در ظرفیت‌های بالای ۴ نفر حداکثر ۲۰٪ ظرفیت رشته - محل به این سهمیه تخصیص می‌یابد.

<< در سایر رشته‌ها در صورتی که ظرفیت رشته - محل ۳ نفر باشد، یک نفر، و در ظرفیت‌های بالاتر از ۳ نفر حداکثر ۲۵٪ ظرفیت رشته - محل به این سهمیه تخصیص می‌یابد.

تبصره ۲: در صورتی که داوطلبان واجد شرایط استفاده از این سهمیه علی‌رغم انتخاب ۲۰ رشته از ۵ رشته در مرحله اول تا تکمیل ۲۵٪ ظرفیت رشته در هیچ رشته - محلی که پذیرفته نشوند در ۲۰ رشته - محل انتخابی مجدد دیگر (بر اساس رشته‌های مجاز طبق جدول اعلام شده از سوی معاونت سلامت) که واجد شرایط باشند می‌توانند پذیرش شوند.

ماده ۸: لیست مناطق محروم

لیست مناطق محروم بهداشتی درمانی و کمبود نیروهای متخصص مورد نیاز هر منطقه، توسط معاونت درمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و تنظیم شده و به منظور برنامه‌ریزی جهت پذیرش و آموزش نیروهای متخصص در اختیار دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی کشور قرار می‌گیرد.

ماده ۹: مقررات و اولویت استفاده از سهمیه مناطق محروم

داوطلبین استفاده از سهمیه مناطق محروم باید حداقل دارای یکی از شرایط زیر باشند:

الف: پزشکان عمومی بومی

۱ - داوطلب متولد استان منطقه محروم بوده و دو مقطع از مقاطع تحصیلی راهنمایی و متوسطه را در آن استان گذرانده و تا پایان مهلت ثبت نام پذیرش دستیار دارای دو سال سابقه کار حرفه‌ای پزشکی در مناطق محروم را داشته باشد.

۲ - محل تولد یکی از والدین یا همسر داوطلب، استان مربوطه بوده و سه مقطع تحصیلی ابتدایی، راهنمایی و متوسطه را در استان گذرانده و تا پایان مهلت ثبت نام پذیرش دستیار دارای دو سال سابقه کار حرفه‌ای پزشکی در مناطق محروم داشته باشد.

ب: پزشکان عمومی غیر بومی

۱ - در استخدام دانشگاه منطقه محروم بوده و دارای سابقه مدیریت اجرایی به مدیریت سه سال تا پایان مهلت ثبت نام پذیرش دستیار در دانشگاه محل خدمت به عنوان پرسنل شبکه‌های بهداشتی درمانی، معاونین دانشگاه، مدیران ستادی دانشگاه، رؤسای مراکز بهداشتی شهرستان‌ها و رؤسای بیمارستان‌ها و دانشگاه باشد.

۲ - پزشکان عمومی که حداقل به مدت چهار سال تا پایان مهلت ثبت نام شرکت در آزمون پذیرش دستیار در مناطق محروم با تأیید رئیس دانشگاه آن منطقه خدمت نموده باشند.

تبصره ۱ : اولویت استفاده از سهمیه مناطق محروم در شرایط یکسان از نظر نمره آزمون پذیرش دستیار و اولویت انتخاب رشته - محل در مرتبه اول با پزشکان عمومی بومی واجد شرایط و در مرتبه بعد با پزشکان عمومی غیر بومی واجد شرایط می باشد.

تبصره ۲ : در راستای توزیع متعادل سهمیه مناطق محروم استان‌هایی که در یک دوره با استفاده از سهمیه مناطق محروم در هر یک از رشته‌های تخصصی پذیرش داشته‌اند برای یک دوره نمی‌توانند جزو لیست مناطق محروم برای رشته‌های مربوطه قرار گیرند.

تبصره ۳ : متن مربوط به مقررات مشمولین ماده ۷ توسط معاونت سلامت و دفتر حقوقی متبوع تدوین و ابلاغ میگردد.

ماده ۱۰: شرایط استفاده از سهمیه خانمها

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است، حداقل ۲۵٪ از سهمیه پذیرش دستیار در رشته‌های جراحی اعصاب، ارولوژی، ارتوپدی، گوش، گلو و بینی، چشم پزشکی، پرتوشناسی تشخیصی و روانپزشکی و در صورت وجود داوطلب، ۵۰٪ سهمیه رشته‌های جراحی عمومی، داخلی و قلب را به خانمهای پزشک قبول شده در گزینش کتبی دستیار اختصاص دهد.

تبصره ۱: فارغ‌التحصیلان این رشته‌ها اعم از مجرد یا متأهل متعهد خواهند شد تا پس از فراغت از تحصیل، طبق برنامه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خدمات قانونی را در نقاط محروم و نیازمند انجام دهند.

تبصره ۲: حداقل نمره قبولی در گزینش کتبی دستیار، کسب ۹۰٪ نمره حد نصاب هر رشته محل می باشد.

* پذیرش با استفاده از سهمیه خانمها اعم متأهل یا مجرد صرفاً به شرط الزام و تعهد محضری برای انجام خدمات در مناطق محروم به مدت سه برابر طول تحصیل مجاز شناخته می شود.

پذیرش در ظرفیت‌های یک نفره:

در رشته‌هایی که ظرفیت پذیرش دستیار یک نفر می باشد، بدون در نظر گرفتن سهمیه و جنس داوطلبان و با رعایت سایر مقررات پذیرش انجام می شود.

شرط شرکت دانشجویان مستقیم رشته بیپوشی در آزمون :

فارغ‌التحصیلان رشته پزشکی بیپوشی که از موقعیت فراهم شده برای شروع دوره دستیار استفاده ننموده‌اند، مجاز هستند با رعایت مقررات (دستورالعمل دوره مربوطه) در آزمون پذیرش دستیار صرفاً در رشته بیپوشی ثبت نام کنند و در صورت قبولی ادامه تحصیل دهند.

ماده ۱۴: ممنوعیت تغییر رشته پس از ثبت نام و انتخاب رشته

پس از ثبت نام و انتخاب رشته طبق ضوابط مقرر هر دوره، تغییر رشته مجاز نمی باشد.

ماده ۱۵: شرط اتمام خدمات قانونی

داوطلبانی که در حین انجام خدمات قانونی (شامل خدمت وظیفه عمومی، طرح و توزیع نیروی انسانی، پیام‌آوران بهداشت) می باشند در صورت اتمام دوره مذکور تا تاریخ ۳۱ شهریورماه سال مورد نظر، مجاز به شرکت در امتحان پذیرش دستیار خواهند بود.

تبصره ۱: انجام خدمات قانونی به استثنای خدمت نظام وظیفه و پیام‌آوران بهداشت با تأیید مرکز تأمین و توزیع نیروی انسانی با احتساب ضریب منطقه، محاسبه خواهد شد.

ماده ۱۶: شرط شرکت فارغ‌التحصیلان ایرانی خارج از کشور فارغ‌التحصیلان ایرانی خارج از کشور با ارایه معرفی‌نامه از اداره کل امور فارغ‌التحصیلان، از طریق دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی طبق دستورالعمل هر دوره می‌توانند در امتحان پذیرش دستیار شرکت نمایند.

ماده ۱۷: امتیاز یک درصد رتبه برتر دانشگاه‌ها یک درصد رتبه اول هر دانشگاه در صورتی که تا تاریخ ۳۱ شهریورماه سال مربوطه فارغ‌التحصیل شوند، می‌توانند قبل از انجام خدمات قانونی جهت شرکت در امتحان ثبت‌نام نمایند. دانشگاه‌هایی که زیر صد نفر فارغ‌التحصیل در سال تحصیلی مربوطه دارند، می‌توانند فقط یک نفر را به عنوان رتبه اول معرفی نمایند.

تبصره ۱: یک درصد رتبه اول مجموع فارغ‌التحصیلان واحدهای آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی و سایر دانشکده‌های پزشکی مورد تأیید شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور نیز مشمول این ماده خواهند بود.

تبصره ۲: چنانچه در محاسبه یک درصد رتبه اول دانشگاه‌ها عدد اعشاری حاصل شود، رقم مربوطه به صورت عدد گرد شده منظور خواهد شد.

تبصره ۳: دانشجویان حائز رتبه‌های برتر دانشگاه‌ها، از صدک ۹۸ تا صدک ۹۹ (یعنی یک درصد دوم بالاترین رتبه) از دوره سی‌وسوم پذیرش دستیار تخصصی می‌توانند با رعایت سایر مقررات، قبل از انجام خدمات قانونی و بشرط انتخاب رشته‌های غیر از جراحی کلیه و مجاری ادراری تناسلی، جراحی استخوان و مفاصل، چشم، گوش و حلق و بینی، پزشکی هسته‌ای، پوست و پرتوشناسی تشخیصی در آزمون پذیرش دستیار تخصصی سال فارغ‌التحصیلی خود شرکت نمایند.

امکان شرکت دارندگان مدال از المپیادهای علمی جهانی در پذیرش دستیار قبل از انجام خدمات قانونی:

فارغ‌التحصیلان رشته پزشکی دارای مدال از المپیادهای علمی جهانی در صورتی که بدون احتساب معدل دوره کارورزی جزء ۱۰ درصد رتبه برتر دوره پزشکی عمومی دانشگاه علوم پزشکی محل تحصیل خود باشند، ملزم به گذراندن خدمات قانونی قبل از شروع دوره دستیار نمی‌باشند.

ماده ۱۸: نحوه احتساب رتبه‌های برتر دانشگاه‌ها برای پذیرش دستیار نحوه احتساب رتبه‌های برتر دانشگاه‌ها برای پذیرش دستیار، با استفاده از Standard - Score براساس ۵۰ درصد معدل کل دوره پزشکی عمومی بدون احتساب معدل دوره کارورزی و ۵۰٪ بقیه، نمره آزمون پیش کارورزی از مجموع دانشجویان فارغ‌التحصیل هر دانشگاه در سال تحصیلی مربوطه (بدون اعمال هرگونه سهمیه‌ای) به صورت زیر می‌باشد:

$$\text{معیار مقایسه} = \frac{\text{(میانگین نمرات آزمون در همان دوره - نمره آزمون پیش کارورزی از دوره)}}{\text{(میانگین معدل کل افراد - معدل دوره)}} + \frac{\text{(انحراف معیار نمرات آزمون در همان دوره)}}{\text{(انحراف معیار معدل کل افراد)}}$$

ماده ۱۹: شرط شرکت داوطلبان کادر ثابت و رسمی نیروهای نظامی و انتظامی شرکت در امتحان و انتخاب رشته داوطلبین کادر ثابت و رسمی نیروهای نظامی و انتظامی با ارایه معرفی نامه از ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران (اداره نهم) و یا ستاد کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و در مورد کارکنان وزارتخانه‌ها، سازمانها و نهادهای دولتی با ارایه معرفی نامه از بالاترین مقام مسؤول اجرایی، بلامانع خواهد بود.

پ - آزمون پذیرش دستیار:

ماده ۱۲: آزمون پذیرش دستیار هر سال يك بار در بهمن یا اسفندماه برگزار می‌شود. دستورالعمل آزمون پذیرش دوره‌های تخصصی بالینی پزشکی هر دوره که مبتنی بر مصوبات شورای آموزش پزشکی و تخصصی تهیه و توسط دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی به دانشگاه‌های علوم پزشکی ابلاغ می‌شود، به منزله مصوبه شورای آموزش پزشکی و تخصصی می‌باشد و لازم‌الاجرا است.

روند کنکوری پذیرش دستیار:

۱- آزمون پذیرش دستیار در روندي مشابه کنکور سراسري یکبار در سال در دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور برگزار شود.

انتخاب ۵ رشته:

۲- لازم است داوطلبان در فرم ثبت نام اولیه حداکثر پنج رشته مورد علاقه خود را بدون در نظر گرفتن اولویت انتخاب، ذکر نموده که انتخاب رشته نهایی نیز صرفاً از میان همین پنج رشته صورت می‌گیرد. اعلام نتیجه اولیه به صورت کارنامه‌ای در اختیار داوطلبان قرار می‌گیرد که ضمن اعلام نمره و رتبه کلی داوطلب (در میان تمام شرکت کنندگان)، رتبه داوطلب در سهمیه مربوطه و رشته‌های انتخابی او را نیز شامل می‌شود تا بتواند در انتخاب رشته نهایی داوطلب کمک نماید.

انتخاب ۲۰ رشته محل:

۳- داوطلبان مجازند با توجه به کارنامه و تنها در رشته‌های اعلام شده در برگ اولیه ثبت نام، حداکثر تا بیست رشته محل مختلف را در دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور، انتخاب نمایند.

تبصره: صدور کارنامه و اجازه انتخاب رشته- محل صرفاً برای داوطلبانی که بیشتر از ۲۵٪ حداکثر نمره آزمون پذیرش دستیار (۱۵۰ از ۶۰۰) را کسب نموده اند مجاز می‌باشد.

سؤالات آزمون و نمره منفی:

۴- سؤالات آزمون به صورت چند گزینه‌ای بوده و دارای نمره منفی نیز می‌باشد.

حق ثبت نام شرکت در آزمون:

۵- مبلغ ثبت نام جهت شرکت در آزمون پذیرش دستیار ۱۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.

الزام به ارایه مدارک ثبت نام و مسؤولیت صحت مدارک ارایه شده:

۶- داوطلبان ورود به دوره دستياري ملزم به ارایه مدارک مربوط در زمان ثبت نام (طبق دستورالعمل هر دوره)، می‌باشند. چنانچه در هر مرحله‌ای از دوره معلوم شود داوطلب واجد شرایط نبوده و یا صحت مدارک ارایه شده مورد تأیید واقع نشود حق ادامه دوره از دستيार سلب شده و حکم آموزشی وی لغو می‌گردد و به مدت دو دوره از شرکت در آزمون ورودی دستياري محروم می‌شود.

ماده الحاقی مصوب پنجاه و سومین نشست شورا:

اولویت‌های پذیرش دستیار

پذیرش دستیار تخصصی با رعایت سهمیه‌های مربوطه براساس اولویت‌های زیر انجام می‌شود:

۱. نمره آزمون پذیرش دستیار
۲. اولویت انتخاب رشته محل
۳. در مورد داوطلبانی که نمرات آزمون پذیرش دستیار و اولویت انتخاب رشته محل یکسان باشد، نمره آزمون جامع پیش‌کارورزی و سپس معدل کل دوره پزشکی عمومی بدون احتساب معدل دوره کارورزی ملاک عمل خواهد بود.

دوره آموزشی

الف شرایط شروع دوره:

ماده ۲۱: اخذ تعهد از پذیرفته‌شدگان

از پذیرفته‌شدگان آزمون ورودی دستیار به استثنای مشمولین سهمیه مناطق محروم، توسط دانشگاه‌ها تعهد عام اخذ خواهد شد. تعیین محل خدمت دستیاران پس از فارغ‌التحصیلی به عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.

* پذیرفته‌شدگانی که با مأموریت آموزشی از وزارتخانه‌ها، نهادها و سازمان‌ها (به استثنای دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) برای ادامه تحصیل به رشته‌های تخصصی و فوق تخصصی وارد می‌شوند، ملزم به سپردن تعهد محضری به محل استخدام خود هستند. فرد یا سازمان مربوطه موظف به پرداخت شهریه و کلیه هزینه‌های تحصیلی برابر ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.

تبصره: پرداخت شهریه و کلیه هزینه‌های تحصیلی پذیرفته‌شدگانی که با مأموریت آموزشی از وزارتخانه‌ها، نهادها و سازمان‌های دولتی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (به استثنای دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی) برای ادامه تحصیل به رشته‌های تخصصی و فوق تخصصی وارد میشوند، به روابط فی مابین دانشگاه محل تحصیل و سازمان محل استخدام داوطلب محول تا در روابط فی ما بین مورد توافق قرار گیرد.

ماده ۲۲: ثبت نام

پذیرفته‌شدگان قطعی دستیار موظفند از اول لغایت ۱۵ شهریورماه سال مربوطه، به دانشگاه‌های ذیربط مراجعه و طبق ضوابط و مقررات نسبت به ثبت نام، سپردن تعهد محضری و ارایه مدارک لازمی که از سوی دانشگاه‌ها تعیین خواهد شد، اقدام نمایند.

تبصره ۱: ثبت نام قطعی داوطلبانی که تا پایان شهریورماه فارغ‌التحصیل می‌شوند و یا خدمات قانونی و نظام وظیفه را به پایان می‌رسانند، در پایان شهریور ماه صورت می‌گیرد. در هر صورت مراجعه پذیرفته‌شدگان جهت اعلام وضعیت در تاریخ فوق‌الذکر (اول تا ۱۵ شهریور) الزامی است.

ماده ۲۳: مدت ارزش قبولی پذیرفته‌شدگان

ارزش قبولی علمی در آزمون پذیرش دستیار برای رشته‌های تخصصی، حداکثر تا ۱۵ شهریورماه سال مربوطه خواهد بود.

تبصره ۱: چنانچه پذیرفته‌شدگان تا ۱۵ شهریورماه به هر دلیل جهت ثبت‌نام به دانشگاه مراجعه نمایند، منصرف قطعی تلقی شده، اسامی افراد جایگزین حداکثر تا تاریخ ۱۰ آبان‌ماه از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی اعلام خواهد شد.

تبصره ۲: ارزش قبولی علمی آزمون پذیرش دستیار افراد جایگزین حداکثر تا ۳۰ آبان‌ماه همان سال می‌باشد. در صورتی که شروع دوره دستیار این افراد تا تاریخ ۳۰ آبان‌ماه سال مورد نظر باشد، با رعایت مقررات می‌توانند در همان سال تحصیلی در آزمون ارتقای ۱ به ۲ شرکت نمایند.

تبصره ۳: در خصوص ادامه دوره دستیار مردودین گزینش مقرر گردید: ادامه دوره دستیار مردودینی که صلاحیت عمومی آنان در تجدیدنظر هیأت مرکزی گزینش مورد تأیید قرار می‌گیرد در رشته پذیرفته شده بلامانع می‌باشد در غیر این صورت اعتبار قبولی آنان تا مهرماه سال تحصیلی بعد (یک سال) می‌باشد.

تبصره ۴: چنانچه فردی در گزینش عمومی مردود گردد، جایگزین اعلام نخواهد شد.

ب - شروع دوره:

ماده ۲۴: زمان شروع دوره

کلیه پذیرفته‌شدگان پس از انجام ثبت‌نام قطعی موظف می‌باشند که از اول مهرماه سال مربوطه، دوره دستیار را شروع نمایند (به استثنای تبصره ۱ ماده ۲۳).

ماده ۲۵: ممنوعیت استفاده از مرخصی در شروع دوره

دستیاران پذیرفته‌شده در ۶ ماهه اول شروع به تحصیل مجاز به استفاده از مرخصی بدون دریافت کمک هزینه تحصیلی یا تعویق دوره نمی‌باشند.

ماده ۲۷: مهلت انصراف بدون غرامت و اعلام جایگزین

انصراف دستیاران تا بیستم مهرماه سال تحصیلی شروع دوره، با اطلاع دانشگاه و در نظر گرفتن محرومیت یکساله از شرکت در آزمون بلامانع است و غرامت به آنان تعلق نمی‌گیرد.

تبصره ۱: دانشگاه‌های علوم پزشکی موظفند اسامی منصرفین را حداکثر تا پایان مهرماه هر سال تحصیلی به دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی ارسال نمایند. اسامی افراد جایگزین حداکثر تا دهم آبان‌ماه همان سال از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی به دانشگاه‌های علوم پزشکی اعلام می‌شود.

تبصره ۲: ارزش قبولی علمی آزمون پذیرش دستیار افراد جایگزین حداکثر تا سی‌ام آبان‌ماه همان سال می‌باشد.

تبصره ۳: در آزمون پذیرش دستیار، به ازای هر ظرفیت خالی سه نفر با رعایت اولویت‌های مصوب شورای آموزش پزشکی و تخصصی، به عنوان جایگزین معرفی می‌شوند به استثنای مشمولین تبصره ۴ ماده ۲۳، تا بر اساس ترتیب اعلام شده از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی نسبت به ثبت نام یک نفر با رعایت اولویت‌های مقرر اقدام شود.

تبصره ۴: در صورتی که هیچ یک از جایگزینها، ثبت نام و شروع دوره نمایند و یا انصراف پذیرفته شدگان پس از ۲۰ مهرماه انجام گیرد، در صورت درخواست دانشگاه مربوطه حداکثر تا زمان ابلاغ دستورالعمل ثبت نام آزمون پذیرش دستیار دوره بعد، معرفی جایگزین از بین واجدین شرایط و با رعایت اولویت های مقرر ظرف مدت ۷ روز از تاریخ فوق از طرف دبیرخانه شورا بلامانع می باشد و بعد از این تاریخ تحت هیچ شرایطی جایگزین اعلام نخواهد شد. ارزش قبولی علمی این دسته از پذیرفته شدگان جهت ثبت نام و شروع دوره تا قبل از پایان مهلت ثبت نام دوره بعدی آزمون پذیرش دستیار می باشد. معرفی شدگان در صورت عدم ثبت نام و شروع دوره مشمول محرومیت یکساله از شرکت در آزمون پذیرش دستیار نخواهند شد.

* معرفی جایگزین برای دستیاران انتقالی مجاز نمی باشد.

پ - ترك تحصيل و انصراف:

ماده ۲۸: انصراف و محرومیت يك ساله از پذیرش پس از اعلام نتیجه آزمون، پذیرفته شدگان اصلی و جایگزین در صورت انصراف در هر زمان یا عدم ثبت نام در موعد مقرر یا عدم شروع دوره مشمول يك سال محرومیت از پذیرش در دوره های دستیار رشته های تخصصی بالینی پزشکی خواهند شد.

تبصره ۱: انصراف قطعی منوط به رایة تسویه حساب با دانشگاه خواهد بود.

تبصره ۲: در صورتیکه شرکت کنندگانی که در مرحله اصلی پذیرش دستیار دوره های آموزش تخصصی پذیرفته نشده اند حداکثر تا پایان مرداد ماه قبل از شروع سال تحصیلی مربوطه از شرکت در فرآیند پذیرش در مرحله جایگزینی کتباً اعلام انصراف نمایند محرومیت یکساله شامل آنان نمی شود.

تبصره ۳: محرومیت یکساله از زمان اعلام انصراف قطعی به مورد اجرا گذاشته خواهد شد.

تبصره ۴: هر گونه انصراف از تحصیل بعد از اعلام قبولی تا پایان سه ماه اول دوره دستیار، انصراف قطعی تلقی شده و ادامه تحصیل در دوره مربوطه مجاز نمی باشد.

تبصره ۵: ارزش قبولی علمی آزمون پذیرش دستیار افراد جایگزین (که اسامی آنان حداکثر تا تاریخ ۱۰ آبان ماه سال تحصیلی اعلام می شود) حداکثر تا ۳۰ آبان ماه همان سال می باشد. ضمن اینکه غرامت تحصیلی به آنان تعلق نمی گیرد ولی مشمول یکسال محرومیت از پذیرش در دوره های دستیار رشته های بالینی پزشکی خواهند شد.

انصراف به علت بیماری فقط با تأیید کمیسیون پزشکی و شورای آموزشی دانشگاه بشرط شرکت مجدد در آزمون پذیرش دستیار و موفقیت در آن امکان پذیر می باشد. ضمن اینکه غرامت تحصیلی و محرومیت از پذیرش در دوره بعدی آزمون شامل حال این افراد نمی شود.

ماده ۲۹: لغو دوره دستیار

ترك تحصيل، انصراف و انقطاع در دوران تحصيل بیش از يك ماه به دلایل غیرموجه، منجر به لغو دوره دستیار خواهد شد. بازگشت به تحصیل دستیار قبل از يك ماه، به درخواست خود متقاضی و موافقت دانشگاه بلامانع می باشد (به استثنای مشمولین تبصره ۳ ماده ۲۸).

تبصره: پرونده داوطلبانی که پس از شروع دوره، دستیار آنها لغو می شود، به دفتر حقوقی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ارسال می گردد تا براساس تعهد سپرده شده و مقررات موجود با آنها رفتار شود.

ماده ۳۰: بازگشت به تحصیل

بازگشت به تحصیل دستیار منصرف یا غایب در صورتیکه مدت انفصال وی از تحصیل از یک ماه بیشتر نباشد، به تقاضای ذینفع، موافقت گروه آموزشی و تأیید دانشکده پزشکی مربوطه بلامانع خواهد بود. در صورتیکه غیبت دستیار کمتر از شش ماه باشد تشخیص موجه بودن غیبت و چگونگی جبران آن به عهده شورای آموزش دانشگاه که با حضور مدیر گروه ذیربط خواهد بود، می‌باشد.

ماده ۳۱: انصراف و تسویه حساب

دستیارانی که در حین تحصیل متقاضی انصراف می‌باشند می‌بایست درخواست انصراف خود را به انضمام موافقت دانشگاه مربوطه پس از احتساب هزینه‌های دریافتی و ارایه تسویه حساب، از طریق دانشگاه به دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی ارایه نمایند، تا جهت استیفای حقوق دولت اقدام شود. بدیهی است پس از دریافت وجوه مربوطه، تسویه حساب ارایه و انصراف قطعی به دانشگاه مربوطه اعلام خواهد شد. پس از اعلام انصراف قطعی دانشگاهها موظفند، مراتب انصراف قطعی دستیار را به مراجع ذیصلاح (نظام وظیفه، اداره فارغ التحصیلان، اداره طرح، محل بورس و یا سازمان محل تعهد) اطلاع دهند.

ت - انتقال، جابجایی، تغییر رشته و میهمانی:

ماده ۳۲ : انتقال، جابجایی و تغییر رشته دستیاران در طول مدت تحصیل ممنوع می‌باشد.

انتقال

انتقال دستیار به دانشگاه دیگر به تبع همسر بشرط اخذ موافقت دانشگاههای مبدأ و مقصد در موارد ذیل بلامانع است:

تبصره ۱: انتقال دستیار به دانشگاه دیگر به تبع همسر در صورتی مورد موافقت قرار می‌گیرد که همسر داوطلب در استخدام دولت و یا سازمانهای وابسته به دولت بوده و موضوع انتقال همسر داوطلب پس از ثبت نام و پذیرش قطعی وی صورت گرفته باشد.

تبصره ۲: در شرایطی که همسر دستیار، دستیار رشته‌های تخصصی پزشکی بالینی باشد انتقال وی به تبع همسر (اعم از خانم یا آقا) بلامانع است.

تبصره ۳: چنانچه همسر دستیار، دستیار رشته‌های فوق تخصصی باشد انتقال دستیار تخصصی به تبع دستیار رشته‌های فوق تخصصی بلامانع است.

تبصره ۴ : انتقال دستیار به دانشگاه دیگر (به استثنای دانشگاه‌های مستقر در تهران) بر اساس ضوابط مصوب شورای آموزش دانشگاه‌های مبدأ و مقصد و رأی کمیته نقل و انتقالات دستیار در دانشگاه بلامانع است.

تبصره ۵ : رسیدگی درخواست‌ها و انجام نقل و انتقال دستیاران فقط در مدت پس از اعلام نتیجه امتحانات کتبی سراسری ارتقاء - گواهینامه و قبل از شروع سال تحصیلی (اول مهرماه) مجاز می‌باشد

* معرفی جایگزین برای دستیاران انتقالی مجاز نمی‌باشد.

انتقال به دلیل لغو صلاحیت آموزشی:

در صورت لغو صلاحیت بخش آموزش دهنده، برابر آیین نامه ارزشیابی بخش‌ها، تعیین محل ادامه تحصیل و امتحان

ارتقای درون بخشی دستیار، طبق نظر هیأت ممتحنه رشته مربوطه توسط دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی انجام خواهد شد.

تغییر رشته:

چنانچه دستیاران در طول دوره آموزش دچار نقص عضو مؤثر جسمی یا روانی شوند، گروه مربوطه می‌تواند با ذکر دلایل، مراتب را جهت طرح در کمیسیون پزشکی منتخب دانشگاه به دانشکده پزشکی منعکس نماید. پس از تأیید کمیسیون مذکور و موافقت شورای آموزشی دانشکده و دانشگاه از ادامه تحصیل این افراد جلوگیری بعمل می‌آید.

تبصره ۱: محرومیت یک ساله و غرامت تحصیلی شامل این قبیل افراد نمی‌شود.

تبصره ۲: در صورت موافقت شورای آموزشی دانشگاه، چنانچه نقص عضو مؤثر حرفه‌ای برای سایر رشته‌ها در همان دانشگاه مانع از ادامه تحصیل در آن رشته‌ها نباشد و فرد حداقل نمره آخرین نفر پذیرفته شده رشته مربوطه را در همان سهمیه و همان سال در همان دانشگاه دارا باشد می‌تواند تغییر رشته دهد.

ماده ۳۳: میهمانی

میهمان شدن دستیاران حداکثر به مدت شش ماه با توافق دانشگاه‌های مبدأ و مقصد صرفاً به منظور تبادلات علمی و آموزشی و فقط یکبار در طول تحصیل و از سال دوم دستیار به بعد، مجاز می‌باشد.

تبصره ۱: میهمانی در شش ماه آخر دوره دستیار مجاز نمی‌باشد.

تبصره ۲: پرداخت کمک هزینه تحصیلی در طول مدت میهمانی به عهده دانشگاه مبدأ می‌باشد.

ث - آموزش دوره دستیار:

ماده ۳۴: فعالیت‌های موظف برنامه آموزش دستیاران

دستیاران موظفند طبق برنامه‌ای که از طرف گروه آموزشی مربوطه تنظیم می‌شود، در فعالیتهای آموزشی، پژوهشی و درمانی، از جمله کلاسهای نظری، گزارش صبحگاهی، گزارشهای مرگ و میر و گزارش موردی (Case Report)، ژورنال کلاب، کارورزیهای بیمارستانی و درمانگاهی، آزمایشگاهی و کشیکهای بخش و درمانگاه مربوطه و مأموریت‌های علمی و طرحهای تحقیقاتی، بطور فعال شرکت نمایند.

طرح یکماهه دستیاران سال آخر در مناطق محروم بر اساس اعلام نیاز معاونت سلامت وزارتخانه و معاونت درمان دانشگاه از مهرماه سال ۱۳۸۱ قابل اجرا می‌باشد مدت طرح جزء دوره آموزش دستیار محسوب می‌شود.

(دستورالعمل اجرایی آن با هماهنگی معاونت سلامت و دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی تهیه و به دانشگاه‌ها ابلاغ می‌گردد.)

ماده ۳۵: حداقل ساعات کار در دوره‌های دستیاران

تحصیل در دوره دستیار بطور تمام وقت بوده و بر اساس برنامه‌ایست که از طرف مدیر گروه تنظیم می‌شود. حداقل ساعات کار بشرح زیر است:

۱- روزهای شنبه الی چهارشنبه از ساعت ۷/۳۰ لغایت ۱۶/۳۰

۲- پنج‌شنبه‌ها از ساعت ۷/۳۰ لغایت ۱۲/۳۰

تبصره ۱: گزارش ماهانه حضور و غیاب و کارکرد دستیاران، توسط رؤسای بخشها به معاونین آموزشی گروه یا مدیر گروه مربوطه و از طریق معاونین مراکز، به دانشکده ذیربط ارسال خواهد شد.

تبصره ۲: پرداخت کمک هزینه تحصیلی منوط به ارایه گزارش کار ماهانه دستیاران می‌باشد.

تبصره ۳: افزایش سنوات تحصیلی با تمدید دوره دستیاران، تابع مقررات مربوطه خواهد بود.

ماده ۳۶: حداقل برنامه کشیک دستیاران

حداقل برنامه کشیک دستیاران در زمینه‌های بالینی به شرح زیر خواهد بود:

- سال اول ۱۲ کشیک در ماه
- سال دوم ۱۰ کشیک در ماه
- سال سوم ۸ کشیک در ماه
- سال چهارم و پنجم ۶ کشیک در ماه

تبصره ۱: کلیه دستیاران شاغل به تحصیل در بیمارستان، از نهار، و دستیاران کشیک علاوه بر آن از خوابگاه، صبحانه و شام برخوردار خواهند بود.

تبصره ۲: تنظیم برنامه و افزایش کشیک موظف، طبق ضوابط به عهده مدیر گروه است.

تبصره ۳: حکم آموزشی دستیار یکساله است و صدور حکم سال بالاتر بعد از احراز شرایط ارتقای سالیانه می‌باشد.

ماده ۳۷: انتصاب و وظایف دستیار ارشد گروه آموزشی

همه ساله دو نفر از بین دستیاران تخصصی دو سال آخر در هر گروه آموزشی بیمارستانی، با توجه به کفایت، تعهد، وجدان کاری و میزان فعالیت آنها، توسط دستیاران پیشنهاد، و از بین آنها یک نفر به تأیید شورای گروه انتخاب و با حکم رییس دانشکده به عنوان دستیار ارشد منصوب می‌شود.

تبصره: وظایف دستیار ارشد به موجب آیین‌نامه‌ای است که به پیشنهاد مدیر گروه و تصویب رییس دانشکده پزشکی مربوطه به اجرا گذاشته می‌شود.

ج - مرخصیها:

دستیاران با توجه به نیاز و در صورت بروز موارد ناخواسته و ضرورت، می‌توانند در هر سال دستیاران از مرخصیهای استحقاقی، استعلاجی، زایمان و بدون مزایا استفاده نمایند.

ماده ۳۸: مرخصی استحقاقی

دستیاران می‌توانند به ازای هر ماه ۲/۵ روز و هر سال تحصیلی جمعاً به مدت یک ماه از مرخصی استحقاقی استفاده نمایند.

تبصره: در صورت عدم استفاده از مرخصی در طول سال تحصیلی فقط ۱۵ روز ذخیره و به سالهای بعد موکول می‌شود. دستیار مجاز است در سال آخر حداکثر از ۴۵ روز مرخصی ذخیره علاوه بر مرخصی استحقاقی همان سال استفاده کند.

ترتیب استفاده از مرخصی با نظر رییس بخش و تأیید مدیر گروه مربوطه خواهد بود.

ماده ۳۹: مرخصی بدون مزایا

هر دستیار می‌تواند در طول دوره معادل مجموع مدت مرخصی استحقاقی خود با موافقت رییس بخش و مدیر گروه آموزشی و دانشکده انقطاع تحصیل داشته باشد (برای مثال دستیار دوره‌های چهارساله می‌تواند از ۴ ماه مرخصی بدون کمک هزینه تحصیلی استفاده نماید) بدیهی است مدت مذکور به طول دوره دستیاری افزوده خواهد شد.

تبصره ۱: دستیارانی که همسر آنان جزو کارکنان دولت بوده و به دلیل مأموریت یا ادامه مرخصی عازم خارج از کشور هستند می‌توانند (با ارایه مدرک مستدل) صرفاً از یکسال مرخصی بدون کمک هزینه تحصیلی تنها یکبار در طول دوره تحصیلی بهره‌جویند.

تبصره ۲: پرداخت کمک هزینه تحصیلی دستیاری در مدت انقطاع تحصیلی مجاز نیست.

ماده ۴۰: مرخصی استعلاجی

استفاده از مرخصی استعلاجی برای دستیاران به میزان حداکثر یک ماه در طول دوره دستیاری، براساس گواهی پزشک و تأیید پزشک معتمد و شورای پزشکی دانشگاه بلامانع است. در صورتیکه غیبت دستیار به علت بیماری در طول دوره تحصیلی از یک ماه بیشتر باشد، برابر مابه‌التفاوت مدت مذکور به دوره دستیاری وی، با استفاده از کمک هزینه تحصیلی اضافه خواهد شد. اما در مدت بیماری بیش از سه ماه به دستیار کمک هزینه تحصیلی پرداخت نخواهد شد.

تبصره ۱: در صورت بروز بیماری، دستیار موظف است مراتب را ظرف یک هفته به دانشگاه اطلاع دهد و ارایه گواهی استعلاجی برای شروع مجدد دوره الزامی است.

تبصره ۲: در صورتیکه مدت بیماری دستیار از ۶ ماه تجاوز کند، تصمیم‌گیری در مورد ادامه یا لغو دوره دستیاری، پس از تأیید شورای پزشکی دانشگاه، به عهده شورای آموزشی دانشگاه خواهد بود.

ماده ۴۱: مرخصی زایمان

استفاده دستیاران خانم از چهار ماه مرخصی زایمان برای یکبار در طول دوره دستیاری بلامانع می‌باشد. فقط یک ماه از این مدت جزو دوران آموزشی محاسبه می‌شود.

تبصره: فقط برای یکبار در طول دوره دستیاری، استفاده‌کنندگان از مرخصی زایمان از کمک هزینه تحصیلی استفاده خواهند کرد.

امور رفاهی

ماده ۴۲: کمک هزینه تحصیلی

به دستیاران ماهانه مبلغی به عنوان کمک هزینه تحصیلی پرداخت خواهد شد.

تبصره ۱: در مدت مرخصی استعلاجی بیش از سه ماه به دستیاران کمک‌هزینه تحصیلی تعلق نمی‌گیرد.

تبصره ۲: کمک‌هزینه تحصیلی دستیاران میهمان توسط دانشگاه مبدأ پرداخت می‌شود.

تبصره ۳: به دستیارانی که با مأموریت آموزشی از سایر مراکز یا سازمانها در دوره‌های تخصصی شرکت می‌کنند، کمک‌هزینه تحصیلی تعلق نمی‌گیرد.

ماده ۴۳: میزان کمک‌هزینه تحصیلی پایه، برای دستیاران مجرد ۴۵۰۰۰۰ ریال و برای دستیاران متأهل ۶۰۰۰۰۰ ریال می‌باشد، که براساس حکم صادره از دانشکده مربوطه و با ارایه گواهی انجام فعالیت‌های موظف دوره، توسط دانشگاه مربوطه قابل پرداخت می‌باشد.

تبصره ۱: در صورتیکه همسر دستیار نیز دستیار باشد، حق تأهل به هر دوی آنها تعلق می‌گیرد.

تبصره ۲: به دستیاران ارشد معادل ۱۰٪ کمک هزینه تحصیلی ماهیانه، به عنوان حق ارشدیت پرداخت خواهد شد.

تبصره ۳: پرداخت مبالغ فوق در صورت تأیید هیأت امنای دانشگاهها قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۴۴: مبنای کمک‌هزینه تحصیلی پایه با محل آموزش تخصصی و رشته تخصصی تغییر نمی‌کند.

ماده ۴۵: کمک‌هزینه تحصیلی دستیاران همه ساله به میزان افزایش ضریب حقوقی کارکنان دولت مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت افزایش یافته که از محل اعتبارات دانشگاه مربوطه پرداخت خواهد شد.

ماده ۴۶: افزایش سنواری کمک‌هزینه تحصیلی پس از قبولی در امتحان ارتقا به سال بالاتر قابل اجرا می‌باشد و میزان افزایش سنواری سالانه معادل ۵٪ کمک هزینه تحصیلی می‌باشد.

ماده ۴۷: مبلغ عیدی دستیاران معادل عیدی مصوب کارمندان دولت خواهد بود که با تصویب هیأت امنای دانشگاهها قابل پرداخت می‌باشد.

ماده ۴۸: در تمام مدت دوره دستیاری، دستیاران به هیچ وجه حق تأسیس و اداره مطب خصوصی یا درمانگاه را ندارند و نمی‌توانند حتی به صورت قراردادی و یا ساعتی به استخدام هیچیک از مؤسسات دولتی یا وابسته به آن، بخش خصوصی و یا خیریه درآیند.

تبصره: در صورت لزوم، دانشگاه علوم پزشکی محل تحصیل دستیار می‌تواند از خدمات وی در واحدهای تابعه با عقد قرارداد خاص استفاده نماید.

ماده ۴۹: دستیارانی که تمایل داشته باشند از مزایای بیمه خدمات درمانی به صورت خویش فرما استفاده نمایند، می‌توانند با پرداخت ۵۰٪ حق سرانه از این امتیاز برخوردار شوند.

سایر موارد

ماده ۵۰: در صورتیکه شرایط خاصی خارج از موارد مشمول مواد آیین‌نامه مطرح شود، تعیین تکلیف به عهده دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی خواهد بود.

ماده ۵۱: کلیه مصوبات قبلی شورا که مغایر با مواد آیین‌نامه می‌باشد از تاریخ تصویب این آیین‌نامه از اعتبار ساقط است.